

10. rocznica śmierci Jerzego Nowosielskiego

2021-02-22

21 lutego, minęła 10. rocznica śmierci prof. Jerzego Nowosielskiego, jednego z najwybitniejszych polskich malarzy, laureata Srebrnego Medalu „Cracoviae Merenti”. Z tej okazji na grobie artysty na cmentarzu Rakowickim zapłonął znicz od władz miasta Krakowa.

Jerzy Nowosielski urodził się 7 stycznia 1923 r. w Krakowie. W pierwszych latach II wojny światowej rozpoczął studia malarskie w Instytucie Sztuk Plastycznych w Krakowie, przemianowanym przez Niemców na Kunstgewerbeschule. W latach 1945–1947 kontynuował studia w Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych pod kierunkiem prof. Eugeniusza Eibischa. W tym czasie związał się z Grupą Młodych Plastyków, od 1947 r. był asystentem Tadeusza Kantora w Szkole Sztuk Plastycznych. Od 1957 r. należał do Grupy Krakowskiej i został wykładowcą w zakresie malarstwa i projektowania tkaniny w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Pięknych w Łodzi, ale szybko powrócił do rodzinnego Krakowa. W 1961 r. obronił dyplom w ASP i rozpoczął tu wykłady z malarstwa. Od 1962 r. został profesorem krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych.

Od najmłodszych lat był zafascynowany liturgią wschodnią, w której został wychowany (najpierw jako grekokatolik, później prawosławny). Znany był przede wszystkim jako autor prac religijnych – malowideł ściennych, ikonostasów, ale malował też kompozycje abstrakcyjne, pejzaże. Jest autorem polichromii w cerkwiach, m.in. w Jeleniej Górze, Kętrzynie, zaprojektował także polichromię w nieistniejącej już cerkwi w Białymstoku, ikonostasów w cerkwiach, w tym w krakowskiej cerkwi pod wezwaniem Zaśnięcia Matki Bożej, polichromii w kościołach: w Wesołej k. Warszawy, w kościele Podwyższenia Krzyża Świętego w Warszawie-Jelonkach, w kościele pod wezwaniem św. Franciszka z Asyżu na Azorach w Krakowie. Swymi obrazami wypełnił także zaprojektowaną przez siebie kapliczkę cerkiewną Fundacji św. Włodzimierza, przy ul. Kanoniczej 15 w Krakowie.

Uczestniczył w licznych wystawach w kraju i za granicą: w weneckich Biennale, w Sao Paulo, w Nowym Jorku, Lipsku, Essen, Mediolanie, Augsburgu. Jego wystawy indywidualne pokazywano w kraju, a także w Paryżu, Londynie, Wiedniu, Karlskronie i Sztokholmie. Jego prace znajdują się w wielu kolekcjach prywatnych i muzeach w Polsce i na świecie. Był także teoretykiem sztuki, autorem esejów z dziedziny ikony i teologii prawosławnej, publikowanych m.in. w krakowskim wydawnictwie ZNAK. Nagradzany przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, w 1984 r. Nagrodą Państwową, w 1994 r. Nagrodą Wielką Fundacji Kultury.

W maju 1996 r. z inicjatywy Zofii i Jerzego Nowosielskich została powołana Fundacja Nowosielskich. Celem tej instytucji jest promowanie najwartościowszych zjawisk we współczesnej kulturze, poprzez organizację wystaw, sympozjów i sesji naukowych oraz wymianę kulturalną z ośrodkami artystycznymi w kraju i za granicą, wspieranie dokonań twórców różnych pokoleń i różnych kierunków oraz poprzez ustanowienie corocznej Nagrody Fundacji Nowosielskich i przyznawanie wybijającym się młodym twórcom różnych form stypendialnej pomocy a także dokumentowanie i inwentaryzacja dzieł Jerzego Nowosielskiego oraz inspirowanie naukowych badań nad jego twórczością.

Kraków, miasto rodzinne Jerzego Nowosielskiego, zawdzięcza mu nie tylko jego wieloletnią obecność wśród środowiska artystycznego, nie tylko jego wspaniałe prace, ale także czerpie z jego przemyśleń, bogatej i złożonej osobowości, która kształtowała się na pograniczu kultur i

**Magiczny
Kraków**

światopoglądów.

Jerzy Nowosielski 14 kwietnia 1999 r. został uhonorowany Srebrnym Medalem „Cracoviae Merenti”, rok później tytułem doktora honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 2010 r. został laureatem prestiżowej Nagrody Polskiej Akademii Umiejętności im. Erazma i Anny Jerzmanowskich.

Zmarł 21 lutego 2011 r. Został pochowany w Alei Zasłużonych na cmentarzu Rakowickim.